

OBČINA TREBNJE
ŽUPAN

www.trebnje.si

E: obcina.trebnje@trebnje.si

Goliev trg 5, 8210 TREBNJE

T: 07 348 11 00

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB POTRESU NA OBMOČJU OBČINE TREBNJE*

	ODGOVORNA OSEBA	PODPIS
Izdelal	Pogodbena oseba Fikret Fejzić , prof. obramb.	
Odobril	Poveljnik OŠCZ Občine Trebnje Vinko Ribič	
Sprejel	Župan Občine Trebnje Alojzij Kastelic	
Skrbnik	Stanko Gojkovič	

¹**Opomba:** Načrt zaščite in reševanja ob potresu je bil nazadnje ažuriran leta 2012, usklajen pa letos in ponovno prilagojen državnem načrtu zaščite in reševanja ob potresu, z dne 20.2.2014 s poudarkom na ogroženosti Občine Trebnje ob potresu.

Datum:

Številka:

0. UVOD

0.1 Pravne podlage

Načrt Občine Trebnje za zaščito in reševanje ob potresu je izdelan na podlagi:

Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami ZVNDN – UPB 1 (Ur. list RS, št. 51/2006, 97/10) in v skladu s postopki in vsebino določeno v Uredbi o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Ur. list RS, št. 3/02, 17/20, 17/06 IN 76/08 in 24/12).

VSEBINA		Stran
	UVOD	02
1.	UTEMELJITEV	04
1.1.	Uvodni del	04
1.2.	Potresna nevarnost	04
1.3.	Potresna območja	04
1.4.	Verjetnost nastanka verižne nesreče	06
1.5.	Sklepne ugotovitve	06
2.	OBSEG NAČRTOVANJA	07
2.1.	Obseg načrtovanja	07
3.	KONCEPT ZAŠČITE REŠEVANJA IN POMOČI	07
3.1.	Temeljne podmene	07
3.2.	Zamisel izvedbe zaščite, reševanja in pomoči	08
3.2.1.	Koncept odziva ob potresu	08
3.3.	Uporaba načrta	08
4.	SILE, SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA	10
4.1.	Zbirke pripadnikov civilne zaščite	10
4.2.	Materialno-tehnična sredstva za izvajanje načrta	10
4.3.	Finančna sredstva za izvajanje načrta	10
5.	OPAZOVANJE IN OBVEŠČANJE	11
5.1.	Opazovanje potresne aktivnosti	11
5.2.	Izvajanje obveščanja pristojnih organov in javnosti	11
5.2.1.	Obveščanje pristojnih organov	11
5.2.2.	Informiranje pristojnih organov	11
5.2.3.	Obveščanje prebivalcev na prizadetem območju	11
5.2.4.	Obveščanje javnosti	12
6.	AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV	13
6.1.	Aktiviranje organov vodenja in strokovnih služb	13

6.2.	Aktiviranje sil za zaščito in reševanje	13
6.3.	Zagotavljanje pomoči v materialnih in finančnih sredstvih	13
7.	UPRAVLJANJE IN VODENJE	14
7.1.	Organi in njihove naloge	14
7.1.1.	Občina Trebnje, župan in organi	14
7.1.2.	Poveljnik CZ občine	14
7.1.3.	Občinski štab za CZ	14
7.1.4.	Policijska postaja	14
7.1.5.	Nevladne organizacije	15
7.2.	Operativno vodenje	15
7.3.	Organizacija zvez	15
8.	UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	17
8.1.	Ukrepi zaščite in reševanja	17
8.1.1.	Urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi	17
8.1.2.	Evakuacija	18
8.1.3.	Sprejem in oskrba	18
8.1.4.	Radiološka, kemijska in biološka zaščita	19
8.1.5.	Zaščita kulturne dediščine	19
8.2.	Naloge reševanja ob potresu	19
8.2.1.	Nujna medicinska pomoč	19
8.2.2.	Identifikacija mrtvih	20
8.2.3.	Psihološka pomoč	20
8.2.4.	Prva veterinarska pomoč	20
8.2.5.	Reševanje iz ruševin	20
8.2.6.	Gašenje in reševanje ob potresu	21
8.2.7.	Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje	21
9	OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA	23
10	OCENJEVANJE ŠKODE	23
11	RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV	25
11.1.	Pomen pojmov	25
11.2.	Razlaga okrajšav	26
12.	SEZNAM PRILOG IN DODATKOV	27
12.1.	Priloge	27
12.2.	Dodatki	29

1. UTEMELJITEV

1.1. Pojem potresa

Potres je v skladu z zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami naravna nesreča. Opredeljen je kot seizmično delovanje tal in nastane ob nenadni sprostitvi nakopičenih tektonskih napetosti v zemljini skorji ali zgornjem delu zemeljskega plašča.

Potresa ne moremo časovno napovedati in odgovor na vprašanje, ali napovedovanje potresov ali potresno varno grajenje, je odločno v prid potresno varnemu grajenju. Toda tudi napoved potresa da, vendar ne v smislu napovedi dneva in ure, ampak z opredelitvijo verjetnosti nastanka potresa v danem časovnem obdobju in z ugotavljanjem jakosti potresa in tistih parametrov, ki jih moramo poznati, če hočemo graditi potresno varno. Za verjetnostno utemeljeno oceno potresne ogroženosti nekega območja moramo poznati ne le največje intenzitete, ki jo še lahko realno pričakujemo, temveč tudi verjetnost nastopanja potresov vse do tiste intenzitete, kjer bi se na zgradbah pojavile prve poškodbe, do maksimalno pričakovane intenzitete.

1.2. Potresna nevarnost

Tako kot osrednje ozemlje RS je tudi ozemlje Občine Trebnje zaradi geotektonskih razmer zelo potresno ogroženo. Tektonski in neotektonski premiki so v različnih smereh povzročili nastanek več seizmogenih območij.

Tektonska značilnost je v tem, da gre na obravnavanem območju za interferenco alpske in dinarske smeri. Tektonsko območje občine Trebnje pripada dvema tektonskima enotama. To so posavske gube na skrajnem severnem delu, ostali del pa pripada dolenjsko-notranjskim grudam ([Pleničar, Premru, Herak, 1976](#)).

Severni del se prišteva k posavskim gubam zaradi prevladujočih struktur s smerjo vzhod – zahod. Meja z južneje ležečimi dolenjsko-notranjskimi grudami ni jasno izražena. Del posavskih gub, ki sega na obravnavano območje v okolici Trebnjega imenujemo trebanjsko nagubano območje. To območje v pretežni večini gradijo močno nagubane triadne kamnine. Osi gub imajo smer vzhod – zahod, le v južnem delu imajo nekatere od gub že dinarsko smer ([Pleničar, Premru, Herak, 1976](#)).

Buser (1984) je mnenja, da Dolenjska tektonsko pripada Dinaridom. In sicer Notranjim in Zunanjim Dinaridom. Notranjim pripada tisti predel, ki ga sestavljajo globlje morske mezozojske plasti, Zunanjim pa pripada predel plitvomorskega sedimentacijskega bazena. Notranjim Dinaridom pripada ozemlje med Trebnjem, Mirno, Krmeljem, Trebelnim, Bučko, Šentjernejem, Kostanjevico, Gadovo pečjo in Čatežem ([Buser, 1984, str. 33](#)).

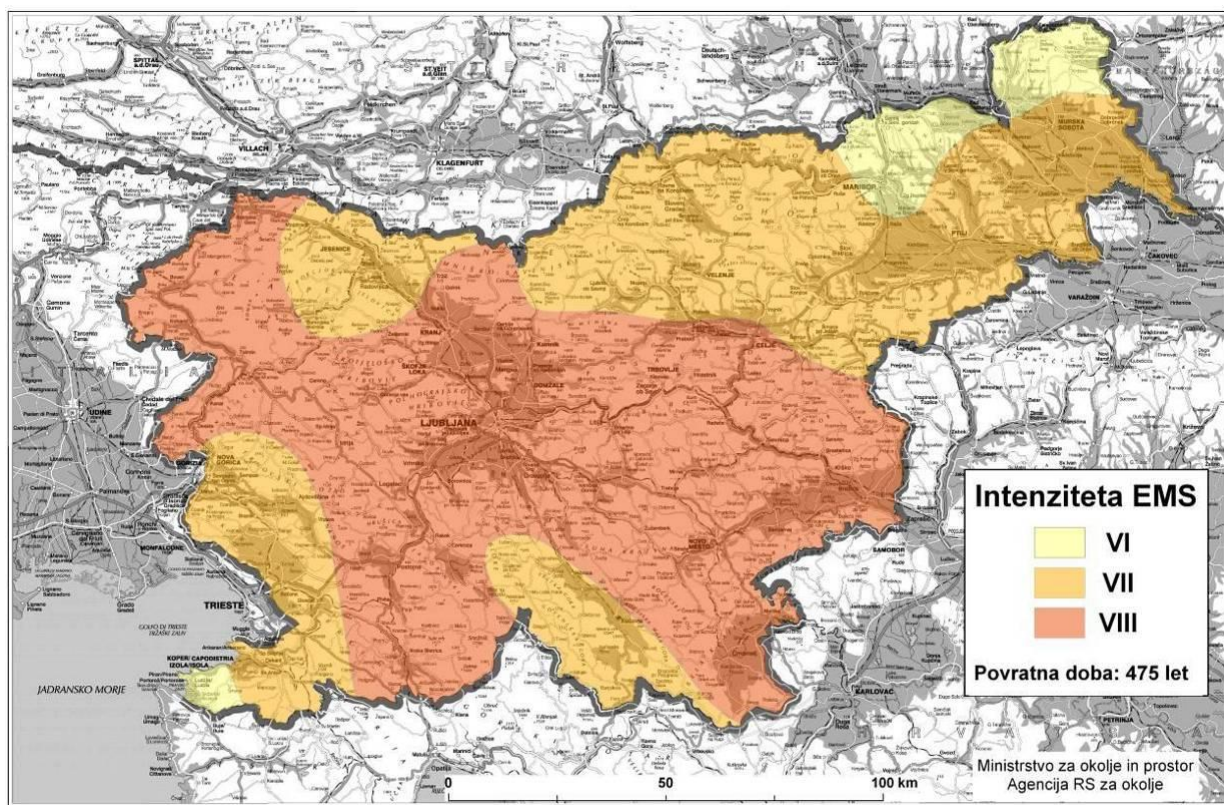
Območje Občine Trebnje spada v območje, kjer lahko pričakujemo, da bo prišlo do potresa VIII. Po EMS stopnji..

1.3. Potresna območja

Na podlagi študij Seizmološkega zavoda RS je v Trebanjskem potresnem območju naslednji delež površine in prebivalcev (po karti povratnih period 475 let) v Občini Trebnje:

Zp. št.	Stopnja potresa po EMS	Delež površine (v %)	Delež prebivalcev (v %)
1.	VIII	100 %	100 %

Celotno ozemlje v Občini Trebnje po spodnji karti potresne nevarnosti spada med **VIII.** stopnjo po EMS lestvici.

abela 1: Karta potresne intenzitete s povratno dobo 475 let (ARSO, 2011)

Karta potresne intenzitete (slika 1) je namenjena civilni zaščiti pri njenem načrtovanju ukrepov za preprečevanje in zmanjšanje škode ob potresih. Ne moremo in ne smemo pa je uporabljati za projektiranje. Karta potresne intenzitete prikazuje stopnjo pričakovanih potresnih učinkov na ljudi, predmete, zgradbe in naravo. Pas večje potresne nevarnosti (intenziteta VIII. EMS) poteka po osrednjem delu Slovenije, od severozahoda proti jugu in jugovzhodu države, in pokriva več kot polovico ozemlja (tu živi več kot polovica prebivalcev Slovenije). Z oddaljevanjem od tega pasu se potresna nevarnost zmanjša na VII EMS, na skrajnem severovzhodnem in jugozahodnem delu pa je ocenjena na VI EMS. Navedeno pa še ne pomeni, da na nekem območju ni mogoč potres z učinki, ki so večji od tistih, ki jih predvideva karta potresne intenzitete (bodisi zaradi lokalnih razmer bodisi zaradi moči potresa). Karta potresne intenzitete je narejena za povratno dobo 475 let, kar ustreza 90 odstotkom verjetnosti, da vrednosti na karti v 50 letih ne bodo presežene.

Najbližje izrazitejše potresno območje je območje Brežic z veliko vrednostjo projektnega pospeška tal, kateremu prispevajo številni razmeroma šibki in redkejši močnejši potresi. Najmočnejši znani potres je bil tu leta 1917, ki je bil eden od dveh najmočnejših potresov v 20. stoletju z žariščem na ozemlju Slovenije. K potresni nevarnosti tega območja prispevajo tudi potresi na hrvaški strani in močnejši potresi severno od Zagreba (Tolmač karte potresne nevarnosti Slovenije, 2002). Predvideva se potres VIII.st. po EMS (angleško *European Macroseismic Scale*) i se smeri proti zahodu ta potresna ogroženost nič ne manjša tako, da na celotnem območju Občine Trebnje doseže enako vrednost VIII. stopnje po EMS. Iz tega lahko empirično razvijemo sklep, da je verjetnost nastanka katastrofalnega rušilnega potresa na območju Občine Trebnje zelo verjetna, ([državni načrt zaščite in reševanja ob potresu, ver. 3.0, februar 2014](#)).

Zaradi potresa VIII. stopnje po EMS (angleško *European Macroseismic Scale*) bi prišlo do hujših poškodb objektov, od večjih razpok v zidovih, posameznih rušenj do podiranja delov hiš in delnih rušenj objektov glede na način gradnje le-teh. To bi povzročilo poškodbe ljudi, živali in objektov. V naravi bi prihajalo do

udorov in usadov, sprememb pretokov in gladine vode, premikanje obstoječih plazov in pojav večjih posameznih zdrsov pobočnih zemljin.

1.4 Verjetnost nastanka verižne nesreče

Ob potresu lahko pričakujemo zaradi rušenja objektov verjetnost nastanka manjših verižnih nesreč, ki bi povzročile nekaj ranjenih in tudi smrtne žrtve. Verjetnost nastanka verižnih nesreč je predvsem v centru Trebnjega zaradi omenjenega načina gradnje in obstoječe infrastrukture, lahko pa tudi drugod v občini, in sicer:

- požari povsod, kjer se uporablja toplotno ogrevanje;
- eksplozije v požarih zaradi gospodinjskega plina;
- plazenje tal in podori na območjih s poslabšanimi stabilnostnimi razmerami ter aktiviranje evidentiranih zemeljskih plazov;
- poškodbe na infrastrukturi;
- nenadzorovano uhajanje nevarnih snovi v okolje (lom cevovodov, prevrnitev rezervoarjev, poškodbe lovilnih posod, itd.);
- epidemija in epizootija.

1.5 Sklepne ugotovitve

Obvladovanje potresne nevarnosti obsega različne ukrepe in naloge za preprečevanje in odpravo posledic:

- potresno odporna gradnja, upoštevati predpisane zahteve za novogradnjo in rekonstrukcijo objektov, določeni postopki za ocenjevanje po potresu poškodovanih objektov ter popotresna sanacija;
- sistematično spremljanje in proučevanje potresne nevarnosti;
- izdelava programov protipotresne sanacije in utrjevanja stanovanjskih in pomembnih javnih objektov s področja vzgoje in izobraževanja, varstva otrok, nege starejših občanov ter drugih javnih dejavnosti;
- izdelava programov varstva kulturne dediščine pred posledicami potresa, oceno ranljivosti in ureditev evidenc premične in nepremične kulturne dediščine ter priprava strokovnih rešitev za zaščito kulturne dediščine po potresu. Navedene ukrepe in naloge opredeli Zavod za naravno in kulturno dediščino Novo mesto;
- krepitev pripravljenosti za zaščito, reševanje in pomoč (organiziranje, usposabljanje in opremljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč).

V primeru VIII. stopnje potresa v Občini Trebnje bo največ škode v centru mesta Trebnje zaradi stare gradnje stanovanjskih objektov, nekaj stanovanjskih blokov ter na objektih individualne gradnje, kot so stanovanjske hiše in manjši poslovni objekti.

Hujše poškodbe pričakujemo na objektih okrog starega mestnega jedra Občine Trebnje, na območju OŠ Trebnje in vrtcev Trebnje. V teh objektih se zadržuje največje število ljudi. Navedene organizacije, predvsem OŠ in vrtec morajo v svojem načrtu izdelati dokumente za evakuacijo.

Za odlaganje materiala iz ruševin (okoli 85 m³) je na območju občine dovolj kapacitet, vendar je potrebna uskladitev s pristojnimi organi za urejanje prostora. Nastanitev občanov bi se začasno izvajala v nepoškodovanih objektih (šola, vrtec, kontejnerji, prikolice) in z namestitvijo pri sorodnikih, znancih in sosedih (čim bližje porušenega doma).

V primeru potresa bi v Občini Trebnje prišlo do občutne stopnje motenega bivanja prebivalcev in delovni procesov v podjetjih, zavodih in drugih organizacijah. Smiselno in prilagojeno nastalim razmeram potresa bi se izvajali ukrepi in naloge opredeljeni v tem načrtu.

Varstvo pred potresi obsega preventivo, vzpostavitev in vzdrževanje pripravljenosti za zaščito, reševanje in pomoč ter odpravljanje posledic pri obnovi.

2. OBSEG NAČRTOVANJA

2.1 Obseg načrtovanja

Temeljni načrt je državni načrt, ki ga je izdelala Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje v sodelovanju z ministrstvi in drugimi državnimi organi.

Občinski načrt zaščite in reševanja ob potresu je usklajen z regijskim načrtom, ta pa z državnim načrtom zaščite in reševanja ob potresu.

Z občinskim načrtom se urejajo ukrepi in dejavnosti za zaščito, reševanje in pomoč ter zagotavljajo osnovi pogoji za življenje, ki so v občinski pristojnosti.

3 KONCEPT ZAŠČITE REŠEVANJA IN POMOČI

3.1 Temeljne podmene

Temeljne podmene načrta zaščite in reševanja ob potresu so:

1. Načrt zaščite in reševanja ob potresu je izdelan za območje celotne Občine Trebnje, ker je območje v VIII. stopnji ogroženosti po EMS potresni lestvici.
2. Ukrepi in naloge v načrtu se smiselno, po potrebi in postopno izvajajo tudi ob potresu nižje stopnje.
3. Varstvo pred potresom zagotavljajo v okviru svojih pravic in dolžnosti oziroma pristojnosti prebivalci kot posamezniki, prebivalci prostovoljno organizirani v raznih društvih in drugih nevladnih organizacijah, ki se ukvarjajo z zaščito in reševanjem, javne reševalne službe, podjetja, zavodi in druge organizacije, katerih dejavnost je pomembna za zaščito in reševanje ter občina in državni organi.
4. Varnost prebivalcev ob potresu ni odvisna samo od potresne ranljivosti zgradb, v katerih prebivalci prebivajo, temveč tudi od potresne ranljivosti drugih zgradb. Večina prebivalcev namreč veliko časa preživi na delovnih in javnih mestih. Čeprav je objekt osnovne šole in vrtca dokaj potresno varno grajen, lahko nastanejo ob močnejšem potresu na njih poškodbe zato morajo izdelati **načrt evakuacije** ter za te primere ustrezno usposobiti ekipe PP CZ in poverjenika CZ za usmerjanje osebne in vzajemne zaščite.
5. Življenja ljudi so ob potresu ogrožena zaradi poškodb objektov in možnih verižnih nesreč predvsem v osrednjem delu Trebnjega, poškodb druge prometne infrastrukture, poškodb na električnih in drugih napeljavah itd. Podjetje za distribucijo elektrike, vode in skladiščenja naftnih derivatov morajo v svojih načrtih opredeliti ukrepe in naloge za zaščito in reševanje, ki so v njihovi pristojnosti.
6. Prebivalci na potresno ogroženem območju morajo biti pravočasno in objektivno obveščeni o pričakovanih nevarnostih potresa, njegovih posledicah, načrtih in ukrepih za zmanjšanje in odpravo posledic ter o ravnanju ob potresu.
7. Če lokalni viri na prizadetem območju občine ne zadoščajo za učinkovito zaščito, reševanje in pomoč lahko skladno z načeli postopnosti, občina zaprosi za pomoč sosednjo občino, oziroma državo.
8. Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje ob potresu obsega nujno medicinsko pomoč, oskrbo živali, nastanitev in oskrbo s pitno vodo, hrano, zdravili in drugimi osnovnimi življenjskimi potrebščinami, oskrbo z električno energijo, zagotavljanje nujnih prometnih povezav in nujne komunalne infrastrukture.

3.2 Zamisel izvedbe zaščite in reševanja

3.2.1 Koncept odziva ob potresu

Koncept odziva ob potresu temelji na posledicah, ki jih povzroči potres pri ljudeh, v naravi in na objektih. Klasifikacijo potresa (po potresnih lestvicah) in epicenter potresa določi Agencija RS za okolje, Urad za seizmologijo.

V konceptu zaščite, reševanja in pomoči je razdeljeno ukrepanje ob potresu v tri stopnje za katere je izpostavljena neka skupna značilnost: odzivnost ljudi, poškodbe objektov, delovanje na predmete ter spremembe v naravi, in sicer:

ŠIBEK POTRES: ljudje zaznajo potres, ne povzroči poškodb na objektih (do IV. stopnje EMS). Urad za seizmologijo dokumentira potres in obvesti javnost o vsakem potresu, ki ga s svojimi čutili lahko zaznajo prebivalci na potresnem območju .

MOČNEJŠI POTRES: poškodbe pri ljudeh in na objektih (od V. – VII. stopnje EMS). Občina izvaja obveščanje pristojnih organov in javnosti, aktiviranje občinskih sil za ZRP, določitev zaščitnih ukrepov in nalog, ocenjevanje poškodovanosti objektov in spremljanje dogodkov. Poveljnik CZ občine aktivira načrt ZIR ob potresu, določi izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ter opravlja aktivnosti iz svoje pristojnosti.
--

RUŠILNI POTRES: poškodbe in možne smrtne žrtve pri ljudeh, povzroči rušenje objektov (VIII. stopnja in več po EMS). Izvaja se obveščanje pristojnih organov in javnosti, aktiviranje sil za ZRP. V tem primeru se aktivira tudi državni načrt, zato zaščitne ukrepe in naloge določi poveljnik CZ RS, ki zaščitne ukrepe in naloge določi v sodelovanju s poveljnikom CZ regije in občine.

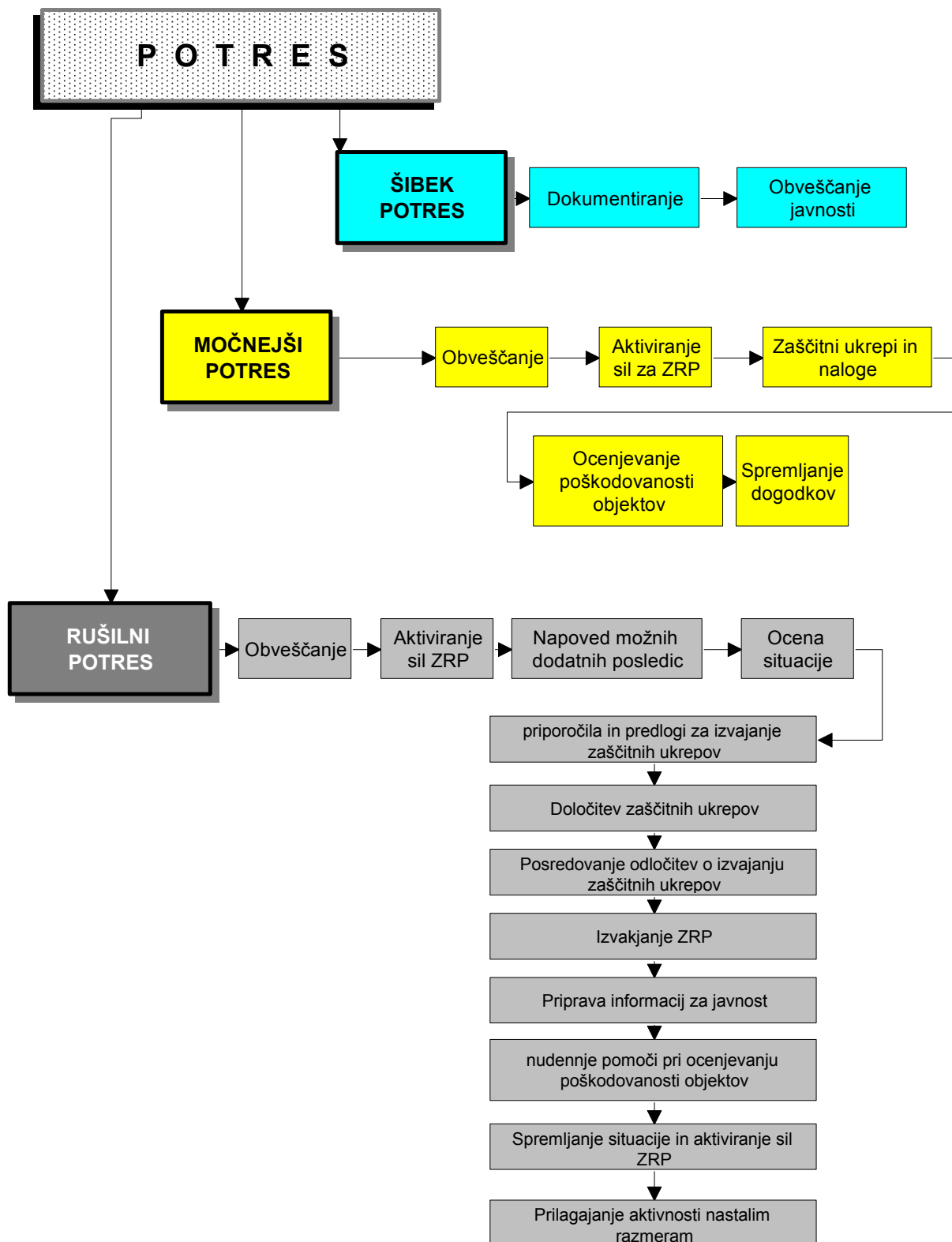
3.3 Uporaba načrta

Načrt zaščite in reševanja ob potresu v občini se aktivira, ko pride do močnejšega potresa, to je potres V. stopnje ali več po EMS lestvici oziroma, ko je zaznati poškodbe pri ljudeh in na objektih ter nastanejo razmere, ko redne službe in dejavnosti ne morejo zaradi obsega nesreče odpravljati posledic.

Če lokalni viri na prizadetem območju občine ne zadoščajo za učinkovito zaščito, reševanje in pomoč, poveljnik CZ občine postopno, glede na posledice in potrebe, zaprosi za pomoč (regijske) državne sile in sredstva, ki so na voljo.

Odločitev o uporabi načrta zaščite in reševanja ob potresu v občini sprejme poveljnik CZ občine.

Shema 1: Potek izvedbe zaščite in reševanja

4 SILE, SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA

4.1. Zbirke podatkov o pripadnikih civilne zaščite (priloge so v posebni mapi)

Priloga	Vsebina
P - 1	Seznam oseb, ki se jih aktivira in obvešča ob potresu
P – 3	Pregled dolžnostnih sil v Občini Trebnje
Sklep župana	Poveljnik in člani OŠCZ Trebnje
Sklep župana	Služba za podporo pri Občinskem štabu Civilne zaščite
P - 4	Seznam pogodbenih podjetij, ki sodelujejo v ZRP v Občini Trebnje
P – 8	Seznam prostovoljnih gasilskih društev JGS Občine Trebnje
P – 9	Zdravstvene ustanove v Občini Trebnje

4.2 Materialno – tehnična sredstva za izvajanje načrta (priloge so v posebni mapi)

Za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči v primeru potresa se uporabijo obstoječa sredstva, ki se jih zagotavlja na podlagi predpisanih meril za organiziranje, opremljanje in usposabljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč.

Priloga	Vsebina
Vulkan	Seznam opremljenosti prostovoljnih gasilskih društev v Občini Trebnje z vozili in opremo.
P – 16	Pregled potrebne zaščitne in reševalne opreme za potrebe CZ

4.3 Finančna sredstva za izvajanje načrta

Stroške v zvezi delovanja občinskih enot Civilne zaščite in štaba Civilne zaščite zagotavlja občina. Finančna sredstva se načrtujejo za:

- stroške operativnega delovanja (povračila stroškov za aktivirane pripadnike CZ in druge sile za ZRP),
- stroški usposabljanja enot in služb,
- materialne stroške (prevozne stroške, storitve, prehrana, ...).

5. OPAZOVANJE IN OBVEŠČANJE

5.1 Opazovanje potresne aktivnosti

Opazovanje potresne aktivnosti ni v občinski pristojnosti ampak to na območju RS izvaja Agencija RS za okolje - Urad za seizmologijo s stalnim spremljanjem in proučevanjem potresne aktivnosti. V Občini ni državnih opazovalnic.

5.2 Izvajanje obveščanja pristojnih organov in javnosti ob potresu

5.2.1 Obveščanje pristojnih organov

Na podlagi obvestil iz terena ReCO Novo mesto o močnejšem potresu (od V. – VII. stopnje po EMS) kot tudi ob rušilnem potresu obvesti:

1. Odgovorne osebe lokalne skupnosti:

- poveljnika CZ občine oz. njegovega namestnika
- župana občine oz. drugo odgovorno osebo po seznamu odgovornih oseb v lokalni skupnosti.

Občina ob potresu, ki povzroči materialno in drugo škodo objavi posebno telefonsko številko, na kateri lahko državljani dobijo vse informacije o potresu, napotke kako naj ravnajo in sami sporočajo posledice nesreče.

P – 1 - 2. del: Seznam oseb, ki se jih aktivira in obvešča ob nesrečah

5.2.2 Informiranje pristojnih organov

Za sprotno informiranje organov v lokalni skupnosti in drugih izvajalcev nalog zaščite, reševanja in pomoči o stanju in razmerah na prizadetem območju, sprejetih ukrepih in poteku izvajanja zaščite in reševanja ter odpravljanja posledic potresa, skrbi poveljnik CZ ob pomoči strokovnih služb občine. V ta namen:

- V dogovoru z županom posreduje v ReCO Novo mesto podatke o prvih posledicah potresa na tel. Številko 112, nato pa čimbolj natančno pisno prvo poročilo iz katerega mora biti razviden obseg posledic potresa, število poškodovanih, porušenih ali delno porušenih objektov z njihovo lokacijo, podatki o morebitnih ruševinah, žrtvah, poškodovanih, o motnjah in poškodbah infrastrukture ter morebitnih verižnih nesrečah.
- pripravlja in objavlja informacije za obveščanje javnosti preko lokalnih medijev (Radio Krka, Radio ena, Studio D, Radio Sraka) kamor pošlje pisno informacijo po faksu.

P – 17: Pregled sredstev javnega obveščanja

P – 19: Vzorec obvestila za obveščanje prebivalstva

5.2.3 Obveščanje prebivalcev na prizadetem območju

Za obveščanje prebivalcev na prizadetem območju skrbi občina. Občinski organi in službe, ki vodijo in izvajajo zaščito, reševanje in pomoč (župan in poveljnik CZ občine) vzpostavijo čim bolj neposreden stik in redno komuniciranje s prebivalci, da bi dosegli ustrezno zaupanje in odzivanje na njihove odločitve. Poveljnik CZ občine skrbi, da se prebivalcem razdelijo napotki za ravnanje po potresu. Pripravljena

obvestila in napotki se prebivalcem razdelijo preko občine – KS – vaške skupnosti, pošte ter se obvestila in napotki vržejo v poštne nabiralnike občanov.

P – 20: Vzorec obrazca pregleda sprejetih ukrepov ob nesreči

P – 22: Navodilo prebivalstvu kako ukrepati ob potresu

5.2.4 Obveščanje javnosti

Za obveščanje javnosti o izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči iz občinske pristojnosti je odgovoren Poveljnik CZ in župan, v skladu s svojimi pristojnostmi. Naloge na področju obveščanja javnosti organizira in usklajuje župan oziroma strokovna služba v sodelovanju s poveljnikom CZ občine ter:

- pripravlja skupna sporočila za javnost.

Obveščanje javnosti ob nesrečah poteka po občilih, ki so po 25. členu Zakona o medijih (Ur. l. RS, št. 35/2001) in zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami dolžna na zahtevo državnih organov, javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujno sporočilo v zvezi z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi, kulturne in naravne dediščine ter varnosti države. V takih primerih se sporočilo najprej pošlje na ReCO, ki po svoji liniji poskrbi za takojšnjo objavo pri:

Slovenski tiskovni agenciji (STA),

Radiu Slovenija - I. in II. program,

Televiziji Slovenija - I. in II. program ter

Lokalnim radijskim postajam (Radio Krka, Radio 1, Studio D)

6. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV

6.1 Aktiviranje organov vodenja in strokovnih služb

Po zaznavi potresa na terenu in prejetem obvestilu iz ReCO ter prvih poročilih iz terena, glede na posledice potresa, poveljnik CZ občine aktivira/skliče organe, ki so pristojni za operativno in strokovno vodenje zaščite, reševanja in pomoči v Občini Trebnje, oziroma podpirajo vodenje.

Poveljnik CZ občine aktivira/skliče:

1. Člane občinskega štaba CZ;
2. Odgovorne osebe občine:
 - skrbnika občinskega načrta ZIR ob potresu,
3. Pripadnike CZ službe za podporo – voznik, administrator (kurirje) ter druge sile za ZIR;
4. Komisijo za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah;
5. Ostale po nalogu pristojnih oziroma odgovornih oseb.

P – 1, drugi del: Seznam oseb, ki se jih aktivira in obvešča ob nesrečah

6.2 Aktiviranje sil za zaščito in reševanje

Aktiviranje obsega postopke in aktivnosti, s katerimi se sile za zaščito, reševanje in pomoč vpokličejo in organizirajo vključno za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči. O aktiviranju odloča poveljnik CZ občine oziroma njegov namestnik.

Poveljnik CZ za dolensko ali poveljnik CZ RS lahko, na podlagi presoje, odredi tudi stanje pripravljenosti določenih občinskih sil za zaščito, reševanje in pomoč.

Občina s pozivi, po načrtu za sklic/aktiviranje, izvede aktiviranje potrebnih enot in služb. Občina skrbi tudi za urejanje zadev v zvezi z nadomestilom plač in povračila stroškov, ki jih imajo pripadniki pri opravljanju dolžnosti v CZ oziroma pri zaščiti, pomoči in reševanju.

D – 5: Načrt dejavnosti občinske uprave v primeru naravnih nesreč

Pripadnike Civilne zaščite in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč se aktivira/poziva v skladu z navodilom za aktiviranje in mobilizacijo sil in sredstev zaščite, reševanje in pomoč.

6.3 Zagotavljanje pomoči v materialnih in finančnih sredstvih

Državna materialna pomoč za katero zaprosi občina preko regije pri odpravljanju posledic potresa obsega:

- posredovanje pri zagotavljanju specialne opreme, ki jo na območju občine ni mogoče dobiti (gradbena mehanizacija, električni agregati, naprave za prečiščevanje vode ipd.),
- pomoč v zaščitni in reševalni opremi,
- pomoč v hrani, pitni vodi, zdravilih, obleki, obutvi ipd.,
- pomoč v sredstvih za začasno nastanitev in oskrbo ljudi, ki so ostali brez strehe in
- za pomoč v finančnih sredstvih, ki jih občina potrebuje za financiranje ukrepov in nalog pri zagotavljanju osnovnih pogojev za življenje.

O uporabi materialnih sredstev iz državnih rezerv za pomoč prizadetim ob potresu, finančnih sredstvih ter mednarodni pomoči, odloča Vlada RS, v nujnih primerih pa tudi poveljnik CZ RS.

7. UPRAVLJANJE IN VODENJE

7.1 Organi in njihove naloge

Zaščita, reševanje in pomoč (ZRP) se organizira in izvaja kot enoten sistem na lokalni, regionalni in državni ravni. Organi na območju občine pri izvajanju ZRP ob potresu opravljajo naslednje naloge:

7.1.1 Občina Trebnje

- opravlja upravne in strokovne naloge zaščite, reševanja in pomoči iz svoje pristojnosti,
- organizira komunikacijski sistem za delovanje sil za zaščito, reševanje in pomoč,
- zagotavlja informacijsko in logistično podporo organom vodenja na občinski ravni,
- zagotavlja pogoje za delo poveljnika CZ in Štaba CZ občine,
- zagotavlja logistično podporo pri delovanju občinskih sil za zaščito, reševanje in pomoč ter občinske komisije za ocenjevanje škode,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Župan skrbi za izvajanje priprav za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami;

- sprejme načrt zaščite in reševanja;
- skrbi za izvajanje ukrepov za preprečitev in zmanjšanje posledic naravnih in drugih nesreč;
- vodi zaščito, reševanje in pomoč ter odpravljanje posledic naravnih in drugih nesreč;
- skrbi za obveščanje prebivalcev o nevarnostih, stanju varstva in sprejetih zaščitnih ukrepih.

7.1.2 Poveljnik CZ Občine Trebnje

- usmerja dejavnost za zaščito, reševanje in pomoč,
- predlaga in odreja zaščitne ukrepe,
- odloča o aktiviranju sil za zaščito, reševanje in pomoč,
- vodi operativno-strokovno dejavnost Civilne zaščite in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč iz svoje pristojnosti na območju občine,
- obvešča poveljnika CZ regije o posledicah in stanju na prizadetem območju ter daje mnenja in predloge v zvezi z zaščito, reševanjem, pomočjo ter opravljanjem posledic nesreče,
- nadzoruje izvajanje nalog – spremlja stanje na prizadetem območju,
- usmerja dejavnost za zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje na prizadetem območju,
- pripravi končno poročilo o nesreči,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

7.1.3. Štab Civilne zaščite Občine Trebnje

- nudi poveljniku CZ strokovno pomoč pri vodenju nalog zaščite, reševanja in pomoči,
- spremlja izvajanje posameznih dejavnosti zaščite in reševanja,
- zagotavlja informacijsko podporo,
- zagotavlja logistično podporo silam za zaščito, reševanje in pomoč,

7.1.4. Policijska postaja Trebnje

- varuje življenje ljudi, premoženja ter vzdržuje javni red na prizadetem območju,
- nadzira in ureja promet v skladu s stanjem prometne infrastrukture,
- omogoča interveniranje silam za zaščito, reševanje in pomoč,

- organizira preventivno in represivno dejavnost v zvezi z kaznivimi dejanji v skladu z nastalimi razmerami,
- sodeluje pri identifikaciji žrtev,
- opravlja vse druge naloge iz svoje pristojnosti.

7.1.5. Nevladne organizacije

Rdeči križ Slovenije - Območno Združenje RK Trebnje, kinologi, potapljači, Karitas, Gasilska zveza Trebnje ter druge nevladne organizacije, katerih dejavnost je pomembna za zaščito, reševanja in pomoč izvajajo naloge iz svoje pristojnosti. Vključujejo se v skupne akcije zaščite, reševanja in pomoči na podlagi odločitve poveljnika CZ .

P – 8: Seznam PGD-jev in njihovih operativcev
--

P – 1 do 9: Podatki o službah, podjetjih in drugih organizacijah pomembnih za ZRP (nevladnih - prostovoljnih organizacijah)
--

7.2 Operativno vodenje

Dejavnost za zaščito, reševanje in pomoč na območju občine operativno vodi poveljnik CZ občine s pomočjo štaba CZ občine. Poveljnik CZ za dolensko spremlja stanje in izvajanje zaščite, reševanja in pomoči na prizadetem območju ter na zahtevo poveljnika CZ občine skladno s načeli postopnosti uporabe sil in sredstev organizira potrebno pomoč za ZRP.

Poveljnik CZ občine ob nesreči določi vodjo intervencije za izvajanje posameznega ukrepa zaščite in reševanje ali naloge. Vodja intervencije vodi in koordinira potek intervencije in je za svoje in delo enote odgovoren poveljniku CZ občine, kateremu redno poroča o poteku intervencije.

V primeru, da občina ne razpolaga z ustreznimi silami, poveljnik CZ občine, skladno z načelom postopnosti, zaprosi za pomoč v silah in sredstvih za zaščito, reševanje in pomoč poveljnika CZ za dolensko, ta pa glede na potrebe, poveljnika CZ RS.

Štab CZ občine ob večji naravni ali drugi nesreči organizira svoje delo na sedežu občinske uprave Občine Trebnje. Rezervna lokacija ni predvidena ker je objekt potresno varno grajen, lahko pa se v ta namen uporabi gasilski dom PGD Trebnje.

Logistično podporo silam za zaščito, reševanje in pomoč, ki obsega zagotavljanje zvez, opreme, materiala, prevoza, informacijske podpore, prehrane, zdravstvenega in drugega varstva, zagotavlja služba za podporo in strokovna služba občine ter pogodbeni klubi.

7.3 Organizacija zvez

Navodilo o uporabi sredstev zvez s telefonskimi in drugimi imeniki za vzpostavljanje zvez pri neposrednem vodenju akcij zaščite, reševanja in pomoči ob potresu se uporablja sistem radijskih zvez zaščite in reševanja (ZARE) ter sistem osebne pozivanja.

Sistem zvez ZARE se obvezno uporablja pri vodenju intervencij in drugih zaščitnih in reševalnih akcijah. Telekomunikacijsko središče sistema je Regijski center za obveščanje Novo mesto, do katerega se uporabniki povezujejo prek repetitorjev; za Občino Trebnje velja predvsem semiduplexni kanal 23 – Trdinov vrh, in SD 25 Vrh Trebnje, pogojno pa tudi SD 24 kanal Mirna gora .

Za vzpostavitev radijske zveze med reševalci na kraju nesreče se uporablja 38. simpleksni kanal sistema zvez ZARE, rezervni so pa 42,54,62. Za vsak dodatni SI kanal je potrebno dobiti odobritev od ReCO Novo mesto.

Vodja enote se mora pri prihodu na mesto intervencije prijaviti v ReCO. Prijavi se prek repetitorskega kanala, po prijavi pa ga ReCO preusmeri na matični simpleksni kanal za delo enote na terenu. Če opravi klic na nekem drugem kanalu, se mora vodja intervencije po opravljenem klicu nemudoma vrniti na svoj matični kanal. Uporaba drugih kanalov brez utemeljenega razloga ni dovoljena. Ob koncu intervencije se obvezno poroča ReCO Novo mesto.

P – 26: Navodilo za uporabo sistema zvez ZARE

Pri prenosu podatkov in komuniciranju se načeloma uporablja vsa razpoložljiva telekomunikacijska in informacijska infrastruktura, ki temelji na različnih medsebojno povezanih omrežjih. Prenos podatkov in komuniciranje med organi vodenja, reševalnimi službami in drugimi izvajalci zaščite, reševanja in pomoči poteka po:

- radijskih zvezah (ZARE),
- javnih telefonskih zvezah, ki so lahko analogne ali digitalne,
- brezžičnih telefonih (GSM),
- kurirskih zvezah,
- internetu oz. elektronski pošti.

8 UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

8.1 Ukrepi zaščite in reševanja

8.1.1 Urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi

Po potresu poveljnik CZ občine čimprej zbere podatke o številu ogroženih in poškodovanih prebivalcev, koliko je poškodovanih zgradb, ki jih je z enostavnimi ukrepi možno hitro sanirati ali ojačati, koliko zgradb je porušenih ali tako močno poškodovanih, da jih ni mogoče popraviti, ter koliko prebivalcem je potrebno zagotoviti začasno prebivališče. Ugotoviti je potrebno tudi število poškodovanih javnih objektov ter število objektov, ki so nujno potrebni za zdravljenje, nego in pomoč prizadetim prebivalcem. Pri obravnavi zgradb, ki predstavljajo pomembno kulturno dediščino je potrebno dosledno upoštevati zahteve pristojnih organov za varstvo kulturne dediščine. Poškodbe objektov glede njihove uporabnosti ugotavlja in ocenjuje regijska komisija za ocenitev uporabnosti objektov, ki se ji pridružijo še drugi strokovnjaki gradbene stroke.

Komisija čimprej ugotovi stanje objektov ter jih razvrstiti med uporabne, začasno neuporabne in neuporabne, odvisno od možnosti in stroškov sanacije.

Poveljnik CZ občine po podani oceni komisije in stroke odredi postopno izvajanje določenih ukrepov, da se prepreči nadaljnja rušenja do katerih lahko pride zaradi naknadnih potresnih sunkov ali kritičnega stanja dela ali celotne zgradbe. Na podlagi ugotovitev komisija čimprej izdela seznam (načrt na karti):

- nujnih rušenj in odstranitve zgradb ali delov zgradb, ki grozijo s poružitvijo in odstranitev razrahljanih ruševin,
- zmanjšanja ali odstranitve težkih obtežb,
- odrinjanje in podpiranja,
- vodoravnega opiranja,
- vgrajevanja vezi, podpornih zidov, polnilnih elementov, pa tudi zunanjih podpornih elementov.

Prva ocena poškodovanosti in uporabnosti objektov naj bi bila izdelana že v nekaj dneh po potresu, odvisno od obsega posledic. Njen namen je, zagotoviti kar najhitrejšo oceno potrebne pomoči ter opozoriti prebivalce na nevarnosti, ki jih predstavljajo poškodovane zgradbe. Zgradbe se na podlagi pregleda, ki ga opravijo omenjene strokovne ekipe, razvrstijo na:

uporabne,

začasno neuporabne, ki jih je potres poškodoval v tolikšni meri, da bi jih utegnil močnejši nakladni potresni sunek porušiti,

neuporabne, ki jih je potres bodisi porušil bodisi poškodoval v tolikšni meri, da jih ni več mogoče sanirati. Vstop vanje je treba prepovedati oziroma onemogočiti.

Objekte označi komisija z barvami glede na uporabnost:

zelena - uporabno,

rumena - začasno uporabno,

rdeča - neuporabno.

Pri tem imajo prednost zgradbe, katerih delovanje je pomembno za zaščito, reševanje in pomoč. To so predvsem zdravstvena ambulanta, gasilski domovi, komunikacijski centri idr. Poseben pristop zahtevajo

tudi t.i. inženirski objekti, kot so premostitveni objekti na komunikacijah, energetski objekti, infrastrukturni objekti, nekateri industrijski objekti in drugo.

Med urbanistične, gradbene in druge tehnične ukrepe še sodijo:

- določitev in ureditev lokacij za postavitev zasilnih prebivališč,
- določitev in ureditev lokacij odlagališč za začasno odlaganje ruševin in drugih materialov,
- določitev odlagališč posebnih odpadkov,
- določitev in ureditev lokacij oziroma objektov za zbiranje in začasno skladiščenje nevarnih snovi iz gospodinjstev, industrijske in drugih dejavnosti ter vzpostavitev komunikacij in določitev obhodnih poti.

P– 14: Pregled deponij za ruševine in kontaminirane odpadke ter lokacije za pokopališča ter lokacij za pokop in sežig živalskih trupel

P– 10: Pregled lokacij za postavitev zasilnih bivališč

8.1.2 Evakuacija

le mogoče je potrebno urediti nastanitvene zmogljivosti čim bliže njihovih domov. V kolikor ni mogoče vseh prebivalcev namestiti na lokacije, predvidenih za zasilna bivališča, se del prebivalcev evakuira v sosednje, neprizadete občine ali regije. Iz prizadetega območja evakuiramo le posebne skupine prebivalcev (starejše ljudi, bolnike, otroke, ki so ostali brez staršev, ter druge ljudi, ki niso sposobni sami skrbeti zase).

Glede na tip gradnje in stopnjo ogroženosti lahko nastane potreba po evakuaciji prebivalcev le v centru mesta Trebnje.

Osnovne šole in vrtci izvedejo evakuacijo po svojem načrtu evakuacije.

Večina ogroženih prebivalcev bi se sama preselila k sorodnikom na deželi, za ostale pa bi skrbel za evakuacijo poveljnik CZ občine. Evakuacija, sprejem in namestitev se izvaja po občinskem načrtu evakuacije in namestitve.

8.1.3 Potek sprejema in oskrba ogroženih prebivalcev

Sprejem in oskrba ogroženih ter prizadetih prebivalcev obsega:

- urejanje sprejemališč za evakuirane prebivalce,
- urejanje začasnih prebivališč (če je le mogoče prebivalce namestimo v zidane objekte oziroma v bivalnike, v nujnih primerih pa v šotore),
- nastanitev prebivalstva (v hotel, dijaški dom in druge nepoškodovane objekte...),
- oskrba z najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami ter zbiranje in razdeljevanje humanitarne pomoči.

P – 11: Pregled objektov v Občini Trebnje, kjer je možna začasna nastanitev
--

P – 12: Pregled objektov v Občini Trebnje, kjer je možna začasna prehrana
--

8.1.4 Radiološka, kemijska in biološka zaščita

Zaradi posledic potresa lahko pride do poškodb na napravah in objektih, ki so bistvenega pomena za nastanek kemijske nevarnosti. Zato je treba na celotnem prizadetem območju poostri nadzor nad nevarnimi snovmi in ravnanjem z njimi.

Nadzor izvajajo prebivalci, gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, ki uporabljajo in prevažajo ali skladiščijo nevarne snovi, občina ter pristojni državni organi. Posebej je potrebno izvajati nadzor nad iztekanjem nafte in naftnih derivatov v prometu in gospodinjstvih. Potrebno je organizirati tudi zbiranje ter odstranjevanje raznih kemikalij, ki se nahajajo na območjih, ki jih je prizadel potres.

Za sanacijo skrbi poveljnik CZ občine, v njeno izvedbo pa se vključujejo pogodbeni podjetja.

Ob pojavu večje onesnaženosti z nevarnimi snovmi, ko občina nima ustreznih strokovnih ekip, poveljnik CZ občine zaprosi poveljnika CZ za dolensko za pomoč regijskih enote CZ za RKB dekontaminacijo.

8.1.5 Zaščita kulturne dediščine

Zaščita kulturne dediščine obsega priprave in izvajanje ukrepov za zmanjšanje nevarnosti ter preprečevanje škodljivih vplivov naravnih in drugih nesreč na kulturno dediščino. Izvajajo jih strokovnjaki s področja kulturne dediščine, strokovne službe za varstvo kulturne dediščine, po potrebi pa se vključijo tudi enote, službe ter druge sile za zaščito, reševanje in pomoč.

Kulturni spomeniki pomembni za kulturo in dediščino naroda morajo biti identificirani z mednarodnim razpoznavnim znakom varstva kulturnih dobrin.

Stavbno kulturno dediščino je treba čimprej zavarovati tudi pred vremenskimi vplivi, premično pa premestiti v ustrezne objekte, kjer se lahko izvedejo tudi najnujnejša konzervatorska dela.

Zavod za naravno in kulturno dediščino Novo mesto, v katerega pristojnost spada naravna in kulturna dediščina na območju Občine Trebnje, mora v svojem načrtu opredeliti ukrepe in naloge za zaščito in reševanje predmetov in objektov naravne in kulturne dediščine.

8.2 Naloge reševanja in pomoči

8.2.1 Nujna medicinska pomoč

V okviru nujne medicinske pomoči ob potresu se izvajajo le najnujnejši ukrepi za ohranitev življenja in varovanje zdravja ljudi na prizadetem območju.

To so predvsem:

- nujna (laična) pomoč, ki jo dajejo ekipe prve pomoči Civilne zaščite organizirane v Občini,
- nujna zdravstvena pomoč, ki jo daje medicinsko osebje bodisi na terenu ali pa v ustreznih zdravstvenih ustanovah,
- nujna specialistična zdravstvena pomoč, ki jo zagotavljajo splošne in specialne bolnišnice,
- izvajanje higienskih in proti epidemičnih ukrepov, ki jih izvajajo različne službe pod nadzorstvom zdravstvenega inšpektorata in pristojnega zavoda za zdravstveno varstvo,
- oskrba z zdravili, sanitetnim materialom in opremo ter
- identifikacija mrtvih.

Delovanje zdravstvene službe ob naravnih in drugih nesrečah je urejeno s predpisi MZ o delu zdravstvene službe ob naravnih in drugih nesrečah.

Ekipa prve pomoči CZ v Občini Trebnje se aktivirajo takrat, kadar zaradi velikega števila poškodovanih v rušilnem potresu pomoč rednih zdravstvenih služb ni zadostna.

8.2.2 Identifikacija mrtvih

Identifikacija ni v občinski pristojnosti. Enote in službe CZ nudijo strokovnim službam, ki to nalogo opravljajo pomoč.

Za izvedbo identifikacije mrtvih poveljnik CZ občine zaprosi za pomoč poveljnika CZ za dolensko regijo preko ReCO Novo mesto in Policijsko postajo Trebnje.

Občina ima v svojih prostorskih aktih določene lokacije za pokop večjega števila mrtvih, ki se načrtuje zraven obstoječih pokopališč.

Večje število mrtvih živali zaradi posledic naravnih in drugih nesreč se v Občini pokoplje na že vnaprej določenih lokacijah za te namene, ki so opredeljeni v prostorskih planih občine.

P– 14: Pregled deponij, lokacij za pokopališča ter lokacij za pokop živalskih trupel

8.2.3 Psihološka pomoč

Za potres sta značilni nenadnost in silovitost. Preživeli in svojci poškodovanih in mrtvih ob potresu praviloma doživijo hud stres in potrebujejo tudi psihološko pomoč. Psihološko pomoč ob potresu preživelim nudijo različni strokovnjaki (psihologi, terapevti, duhovniki).

Psihološko pomoč preživelim organizira občina v sodelovanju s strokovnimi službami. V ta namen se organizira ekipa navedenih strokovnjakov ter vnaprej pripravijo zgibanke prve psihološke pomoči preživelim v nesreči, z napotki, kako naj si pomagajo in kje lahko dobijo strokovno pomoč, če jo potrebujejo. Zgibanke se prebivalcem delijo ob nesreči.

Vsebine prve psihološke pomoči so vključene tudi v vse programe usposabljanja pripadnikov sil za ZRP, kot v programe usposabljanja za osebno in vzajemno zaščito.

Ob potresu, v katerem je večje število ljudi ranjenih ali mrtvih, je potrebno zagotoviti tudi duhovno pomoč, ki jo nudijo predstavniki verskih skupnosti, odvisno od verskega prepričanja ljudi, udeleženih v nesreči in drugih nevladnih organizacij, ki lahko svojo pomoč prizadetim nudijo z različnimi oblikami organiziranih dejavnosti, s katerimi pomagajo ljudem v njihovih najrazličnejših stiskah in potrebah.

Nudenje psihološke in duhovne pomoči usmerja Center za socialno delo Trebnje ter OZRK Trebnje.

8.2.4 Prva veterinarska pomoč

Prva veterinarska pomoč ob potresu obsega:

- zbiranje podatkov o poškodovanih in poginulih živalih na celotnem prizadetem območju,
- dajanje prve veterinarske pomoči poškodovanim in obolelim živalim,
- zasilni zakol poškodovanih živali,
- odstranjevanje živalskih trupel ter
- izvajanje drugih higienskih in proti epidemioloških ukrepov.

Naloge prve veterinarske pomoči izvaja Veterinarska postaja Trebnje.

8.2.5 Reševanje iz ruševin

Reševanje iz ruševin obsega izvidovanje in tehnično reševanje:

- reševanje iz ruševin,
- reševanje iz visokih zgradb,
- reševanje oziroma odstranjevanje materialnih sredstev iz vode,
- iskanje pogrešanih v vodi,
- premoščanje vodnih in drugih ovir,

- rušenje in odstranjevanje objektov, ki grozijo s poružitvijo,
- zavarovanje prehodov in poti ob poškodovanih objektih ter
- odstranjevanje ruševin in čiščenje komunikacij.

Naloge opravljajo:

- občinske enote CZ,
- gasilske enote iz JGS Občine Trebnje,
- gasilske enote širšega regijskega pomena.

Ko nastane potreba reševanja iz višjih objektov v občini ni sil in sredstev za takšno reševanje, poveljnik CZ občine zaprosi poveljnika CZ za dolensko za tovrstno reševanje. Občinske enote CZ in gasilci pa pri tem sodelujejo v okvirih svojih sposobnosti. Za iskanje ponesrečenih v ruševinah poveljnik CZ občine aktivira Kinološko društvo Trebnje, Repče 10, odgovorna oseba Rok Gliha, po potrebi pa zaprosi Kinološko zvezo Slovenije v okviru katere so pripadniki CZ z lavinskimi psi. Po potrebi zaprosi še za drugo pomoč poveljnika CZ dolenske regije (za dodatne vodnike in reševalne pse).

8.2.6 Gašenje in reševanje ob požarih

Gašenje in reševanje ob požarih ter eksplozijah obsega:

- preprečevanje nastanka požarov,
- preprečevanje nastanka eksplozij plina in drugih eksplozivnih snovi,
- gašenje požarov ter
- reševanje ob požarih in eksplozijah.

Naloge izvajajo operativne enote JGS Trebnje. Gasilske enote, kot splošno reševalne službe, sodelujejo tudi pri izvajanju drugih nalog zaščite in reševanja, še posebej pri reševanju iz visokih zgradb, reševanju ob prometnih nesrečah, pri izvajanju nalog zaščite in reševanja ob nesrečah z nevarnimi snovmi, ki jih v občino pridejo izvajati druge enote. Občinske gasilske enote izvajajo tudi prevoze pitne in sanitarne vode, ko nastanejo motnje v redni oskrbi.

D – 2: Operativni gasilski načrt Javne gasilske službe Občine Trebnje
D – 3: Navodilo za aktiviranje sil za ZRP v Občini Trebnje
D – 4: Navodilo o načinu izvajanja JGS v Občini Trebnje

8.2.7 Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje

Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje ob potresu obsega:

- nujno zdravstveno oskrbo ljudi in živali,
- nastanitev in oskrbo s pitno vodo, hrano, zdravili in drugimi osnovnimi življenjskimi potrebščinami,
- zagotavljanje delovanja nujne infrastrukture (električno omrežje, vodovod, ceste..);
- zaščito kulturne dediščine;

Za izvajanje nalog na področju zagotavljanja osnovnih pogojev za življenje so zadolžene javne službe in druge organizacije s področja infrastrukture, naloge pa usmerja poveljnik CZ občine. Pri zagotavljanju osnovnih pogojev za življenje se v izvajanje nalog aktivno vključujejo tudi prebivalci v svoji delovni in bivalni sredini ter izvajajo naloge po usmeritvah poveljnika CZ občine.

nujna zdravstvena oskrba ljudi in živali

Nujno zdravstveno oskrbo poškodovanim prebivalcem nudi Zdravstvena dom Trebnje. Pomoč pri tem nudijo ekipe PP CZ občine, predvsem pri transportu poškodovanih in nudenju prve laične pomoči.

Za oskrbo poškodovanih živali pa skrbi veterinarska služba v skladu z načrtom Veterinarske postaje Trebnje in VURS za postopanje ob naravnih in drugih nesrečah. Pomoč po potrebi nudijo pripadniki enot CZ občine ter lastniki živali.

nastanitev in oskrbo s pitno vodo, hrano, zdravili in drugimi osnovnimi življenjskimi potrebščinami

Nastanitev in oskrbo z osnovnimi življenjskimi potrebščinami prebivalcev, ki nimajo zaradi poškodovanih stanovanj bivališča usmerja poveljnik CZ občine. Naloge izvaja Center za socialno delo ter OZRK Trebnje s svojimi aktivisti in člani. Prebivalci se začasno nastanijo v zidane objekte, ki so ostali nepoškodovani (telovadnico osnovne šole, kulturni dom...) v nasprotnem primeru pa se postavi začasno naselje na predvidenih lokacijah, ki so določene v prilogah tega načrta (stadion ob šoli,...). V začasno naselje dovažajo z gasilskimi cisternami, po potrebi, pitno in sanitarno vodo gasilska društva občine. Hrana se pripravlja v razpoložljivih kapacitetah gostinskih obratov in šolskih kuhinjah ter deli v začasnem naselju. V začasnem naselju je za vodenje in usklajevanje dela odgovoren vodja naselja, ki ga določi poveljnik CZ občine.

zagotavljanje delovanja nujne komunalne infrastrukture

Na potresnem območju kjer so nastale tudi poškodbe infrastrukture skrbijo za odpravo posledic in zagotavljanja normalnega delovanja pristojna podjetja in organizacije. Za odpravljanje poškodb in normalnega delovanja elektro omrežja skrbi Elektro Ljubljana, za javni vodovod in občinsko javno infrastrukturo Javno podjetje Komunala Trebnje, za pomembnejše ceste pa cestno podjetje. Ukrepe za normalizacijo razmer izvajajo v skladu s svojimi načrti delovanja ob naravnih in drugih nesrečah.

zaščita kulturne dediščine

Kulturna dediščina, ki je na območju občine je v pristojnosti Zavoda za naravno in kulturno dediščino Novo mesto, ki izvaja naloge v skladu s svojim načrtom za ukrepanje ob naravnih in drugih nesrečah. Pri nalogah pa mu po potrebi pomagajo strokovne službe občine, pripadniki CZ in prostovoljci.

9. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Osebna in vzajemna zaščita obsega vse ukrepe prebivalcev za preprečevanje in ublažitev posledic potresa za njihovo zdravje in življenje ter varnost njihovega imetja takoj oziroma v prvih urah po nesreči. Za organiziranje, razvijanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite je zadolžena občina. Občina v ta namen sestavi svetovalno skupino iz vrst prostovoljcev, ki so strokovnjaki (sociolog, psiholog, socialni delavec, zdravstveni delavec...), ki pripravi program za usmerjanje in izvajanje osebne in vzajemne zaščite in jo tudi v praksi ob potrebi izvaja.

Pri tem imajo pomembno vlogo poverjeniki za CZ ter informativni center, ki ga lahko po potrebi ustanovi občina in med drugimi nalogami usmerjajo izvajanje osebne in vzajemne zaščite v bivalnem okolju.

Za izvajanje nalog osebne in vzajemne zaščite ob naravnih in drugih nesrečah se prebivalci že danes seznanjajo iz učnih programov v šolah, preko različnih oddaj na Radiu in TV ter z napotki občine v tistih predelih občine, ki so posebej ogroženi zaradi različnih nesreč.

Napotki vsebujejo tudi preventivno obnašanje prebivalcev na ogroženem območju, kot je npr. njihovo ravnanje in postopanje pred, med in po potresu. S temi navodili so prebivalci na najbolj ogroženem delu občine že danes seznanjeni.

10. OCENJEVANJE ŠKODE

Ocenjevanje škode ob potresu zajema ocenjevanje poškodovanosti objektov in ocenjevanje škode, ki se praviloma opravljata skupaj.

Ker je ugotavljanje poškodovanosti in z njo povezane uporabnosti gradbenih objektov podlaga za večino dejavnosti za vzpostavitev normalnega življenja na prizadetem območju, mora biti opravljeno v najkrajšem možnem času.

Poškodovane objekte je potrebni čimprej evidentirati, oceniti njihovo uporabnost in škodo. Za evidentiranje poškodovanih objektov je zadolžena občinska komisija, ki sprejema vloge o poškodovanih objektih ter evidentira nastalo škodo. Podatke ji sporočajo lastniki in uporabniki objektov na telefonsko številko, ki jo za ta namen objavi občina. Poveljnik CZ občine sestavi poročilo o poškodovanih objektih in drugi škodi ter poroča župan in ReCO Novo mesto. Načeloma in v okvirih možnosti se ocenitev uporabnosti objektov in ocenitev škode opravi sočasno.

Ocenitev uporabnosti objektov za varno bivanje opravi regijska komisija, ki stopnjo poškodovanosti objektov primerno označi. Pri tem delu ji pomagajo tudi strokovnjaki gradbene stroke iz občine. Občinska komisija za oceno škode ob naravnih in drugih nesrečah sama ne zmore opraviti ocenitve škode, zato bo potrebna pomoč državnih komisij.

Pregled objektov glede njihove varne uporabnosti in ocenitev škode se operativno evidentira na ustrezni karti občine.

Komisije za ocenjevanje škode po potresu najprej pripravijo grobo oceno škode, ki je podlaga za odločanje o pomoči Občini pri zagotavljanju osnovnih pogojev za delo ter pripravo sanacijskih programov.

Državna in regijska komisija za oceno škode nato popišejo oziroma ocenijo škodo zaradi potresa na podlagi predpisane metodologije za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah. Pri tem delu jim pomagajo pristojni občinski in državni organi.

Za čimprejšnje izplačilo zavarovalnih premij oškodovancem so zavarovalnice dolžne čimprej po potresu napotiti cenilce na območje, ki ga je prizadel potres in oceniti nastalo škodo na objektih, ki so zavarovani.

Organizacijo ocenjevanja bo v sodelovanju z občino prevzela Izpostava URSZR Novo mesto v svojih prostorih. Občina bo v sodelovanju z Izpostavo URSZR Novo mesto sproti obveščala prebivalce na prizadetem območju o poteku ocenjevanja uporabnosti poškodovanih objektov in škode ter jim dajala napotke v zvezi s tem.

V sodelovanju s prizadeto občino bo Izpostava skrbela za evidenco objektov, ki jih je treba oceniti, zagotovila spremstvo domačinov, če bo potrebno, zagotovila strokovno pomoč ocenjevalcem in tudi nadzor nad njihovim delom, vodila evidenco opravljenega dela ocenjevalcev, zbirala dokumentacijo o ocenjevanju in pripravila regijski zbirnik ocenjene škode, ki ga bo obravnavala regijska komisija za ocenjevanje škode in ga posredovala državni komisiji.

11. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

11.1. Pomen pojmov

Intenziteta (I_o) je mera za učinke potresa, ki je odvisna od njegove energije, epicentrske razdalje in geoloških razmer. To je najpomembnejši podatek za prebivalce, saj z njo ugotavljamo učinke potresa na ljudi, predmete, zgradbe in naravo. Intenziteto merimo v stopnjah različnih intenzitetnih lestvic, ki so brezdimenzionalne veličine (MCS, MSK, EMS). Je subjektivna opisna mera, ki fizikalno ni definirana, in je ponavadi največja v nadžarišču potresa (epicentru), z oddaljevanjem od nadžarišča pa postopoma slabi. Potres z večjo magnitudo ponavadi povzroči tudi večjo škodo na površini Zemlje. Vendar pa vlivajo na intenziteto potresa še mnogi drugi dejavniki kot so: oddaljenost od epicentra, globina žarišča, gostota naseljenosti, kvaliteta gradnje in lokalna geološka zgradba.

Intenzitetna (makroseizmična, potresna) lestvica je celoštevilska, opisna lestvica in nima prave fizikalne podlage. Z intenzitetno lestvico skušamo ovrednotiti vpliv potresa na objekte visoke in nizke gradnje, predmete, človeka in spremembe v naravi. Trenutno v svetu uporabljajo naslednje potresne lestvice:

- ❖ Mercalli-Cancani-Sieberg lestvico (MCS) , ima 12 stopenj,
- ❖ Modificirano Mercallijevo lestvico (MM), ima 12 stopenj,
- ❖ Medvedev-Sponheuer-Karnikovo potresno lestvico (MSK), ima 12 stopenj,
- ❖ Evropsko potresno lestvico (EMS), ima 12 stopenj in
- ❖ Japonsko potresno lestvico (JMA), ima 7 stopenj.

Med prvimi štirimi potresnimi lestvicami (MCS, MM, MSK, EMS,) so razlike kar zadeva učinke nasploh neznatne, JMA pa se precej razlikuje glede učinkov potresa od drugih potresnih lestvic. V Sloveniji je v skladu s Pravilnikom o tehničnih normativih za graditev objektov visoke gradnje na seizmičnih območjih uradno še vedno veljavna MSK potresna lestvica, dejansko pa se v zadnjih letih še najbolj uporablja EMS, ki je pravzaprav izpopolnjena verzija MSK potresne lestvice.

Magnituda (M) je instrumentalno določena številka mera jakosti potresa ali sproščene energije v žarišču potresa (hipocentru). Za določanje jakosti potresa seizmologi uporabljajo amplitudo nihanja tal, registrirano na določenem tipskem seizmografu v razdalji 100 km od epicentra. Magnituda nima določene zgornje vrednosti, vendar le izjemoma preseže vrednost 9. Največja doslej izmerjena magnituda je dosegla vrednost 9,5 pri potresu v Čilu leta 1960, v slovenski potresni zgodovini pa je največja ocenjena magnituda 6,8 pri potresu na Idrijskem leta 1511.

Nevarnost je (naravna ali druga ustrezna) danost za katerikoli neugoden pojav, ki je povezan z možno nesrečo in lahko povzroči neugodne učinke.

Ogroženost so možne družbene in ekonomske posledice bodočih nesreč.

Potres opredelimo kot seizmično valovanje tal, ki nastane ob nenadni sprostitvi nakopičenih tektonskih napetosti v Zemljini skorji ali zgornjem delu Zemeljskega plašča. Medtem, ko litosferske plošče trkajo med seboj in ob tem spreminjajo obliko, nastajajo ogromni pritiski. Občasno se energija teh pritiskov sprosti in rezultat te sprostitve je nenadni silovit potres.

Prelom je površina ob dveh istovrstnih ali različnih kamninah, vzdolž katerega je prišlo do premikov vzdolž prelomne ploskve.

Škoda obsega ekonomske izgube, ocenjene po nesreči.

11.2. Razlaga okrajšav

CORS	Center za obveščanje Republike Slovenije
CZ	Civilna zaščita
CZ RS	Civilna zaščita Republike Slovenije
RŠCZ	Regijski štab CZ za dolensko
OŠCZ	Občinski štab Civilne zaščite
VURS	Veterinarska uprava RS
MZ	Ministrstvo za zdravje
ELES	Elektro Slovenija d.o.o.
EMS	Evropska potresna lestvica
Io	intenziteta potresa
M	Magnituda potresa
EMS	Evropska potresna lestvica
MCS	Mercalli-Cancani-Siebergova potresna lestvica
MSK	Medvedev-Sponheuer-Karnikova potresna lestvica
OKC	Operativno-komunikacijski center policijske postaje ali pol. uprave
ReCO	Regijski center za obveščanje
RKB	Radiološko-kemično-biološko zaščita
RK	Rdeči križ
OO RK	Območna organizacija Rdečega križa
URSZR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
RZZARE	Radijske zveze v sistemu zaščite in reševanja
ZRP	Zaščita, reševanje in pomoč
SV	Slovenska vojska

12. SEZNAM PRILOG IN DODATKOV

12.1. Priloge

	NAZIV PRILOGE
1.	Seznam odgovornih oseb, organov in organizacij, ki se jih obvešča o nesrečah
2.	Pregled državnih organov, ki se jih obvešča ob hujši nesreči
3.	Seznam dolžnostnih sil civilne zaščite
4.	Seznam pogodbenih podjetij v občini namenjenih reševanju
5.	Seznam delavcev občinske uprave
6.	Seznam članov Potapljaškega kluba Trebnje
7.	Seznam članov društva Trebnje
8.	Seznam PGD in število njihovih operativcev razporejenih v JGS
9.	Zdravstvene ustanove za potrebe ZIR v Občini Trebnje
10.	Pregled lokacij za postavitve zasilnih bivališč, šotorov, prikolic
11.	Pregled objektov v Občini Trebnje, kjer je možna začasna nastanitev
12.	Pregled objektov v Občini Trebnje, kjer je možna začasna prehrana
13.	Vzorec sklepa o evakuaciji
14.	Pregled deponij, lokacij za pokopališča ter lokacij za pokop živalskih trupel
15.	Cisterne za prevoz pitne vode v Občini Trebnje
16.	Potrebna oprema za enote civilne zaščite
17.	Pregled sredstev javnega obveščanja
18.	Pregled zaklonišč v Občini Trebnje
19.	Vzorec obvestila za obveščanje prebivalstva
20.	Vzorec obrazca pregleda sprejetih ukrepov ob nesreči
21.	Pregled mobilizacijskih zbirališč enot in služb CZ
22.	Navodilo kako ukrepamo ob potresu
23.	Navodilo kako ukrepamo ob požaru
24.	Navodilo kako ukrepamo ob nesrečah z nevarnimi snovmi
25.	Navodilo za ukrepanje ob poplavih
26.	Navodilo za uporabo radijskih postaj
27.	Navodilo o uporabi pitne vode
28.	Naloge vodje intervencije
29.	Navodilo-odredba poveljnika CZ ali vodje intervencije

12.2. Dodatki

dodatek	p o m e n
D – 1	Ocena ogroženosti Občine Trebnje
D – 2	Operativni gasilski načrt Javne gasilske službe Občine Trebnje
D – 3	Navodilo za aktiviranje sil za ZRP v Občini Trebnje
D – 4	Navodilo o načinu delovanja GE in izvajanju JGS v Občini Trebnje
D – 5	Načrt dejavnosti OU Občine Trebnje v primeru naravnih in drugih nesrečah